MEMORANDUM 2010
Belgisch Forum voor Preventie en Veiligheid in de Steden

betreffende de toekomst van de Strategische Preventie- en Veiligheidsplannen

Voorwoord

Sinds meer dan 15 jaar ondersteunt de federale regering de gemeenten bij het opstellen en uitvoeren van vernieuwende preventie- en veiligheidsmaatregelen.

De veiligheidscontracten, opgestart om de gemeenten die geen financiële en humane middelen hadden te helpen bij de uitwerking van een preventie- en veiligheidsbeleid, rekening houdende met de evoluties van de criminaliteit, de overlast en de groeiende bedreiging van bepaalde wijken, die ondertussen ***Strategische plannen (SPVP)*** zijn geworden, hebben hun opdracht volbracht.

Vandaag genieten talrijke steden en gemeenten van hetzelfde type financiering.
103 gemeenten stellen ongeveer 3000 personnen ter beschikking om de veiligheid en de leefbaarheid in onze wijken te verbeteren en dit voor ***een budget van 35 miljoen euro per jaar***.

1. Huidige context

De steden en gemeenten, die zich bewust waren van de noodzaak om de praktijken uit te wisselen, de ervaringen te vergelijken en een continue communicatie tussen de verschillende gewesten, steden en gemeenten te verzekeren, hebben in 1995 een ***Belgisch Forum voor Preventie en Veiligheid in de steden (BFPVS vzw)*** opgericht.

Vandaag zijn 86 gemeenten lid van de vzw en willen zij hun ervaringen en kennis van de lokale beleiden inzake maatschappelijke en situationele preventie verdedigen.

Met dit mandaat wenst het Belgisch Forum de aandacht te trekken van de formateur van de federale regering.

Binnen 6 maanden, op 31 december 2010, **lopen** de Strategische Plannen **af**. Daarom wil het BFPVS een reeks **aanbevelingen en vereisten** formuleren om de lokale preventie- en veiligheidsbeleiden te verzekeren en te verbeteren.

2. Behoud van een federaal beleid gericht op de veiligheidsketen

De recente actualiteit heeft de nadruk gelegd op de noodzaak en het dringende karakter om de onmisbare preventie- en veiligheidsdoelstellingen in de gemeenten zo goed mogelijk uit te voeren. Dit houdt geen symetrie in van de politie- en preventiedoelstellingen maar wel een ***versterking van het overleg en de integratie tussen alle actoren.***

Dankzij de meerjarige strategische plannen heeft de preventiesector in België zich gestabiliseerd. Die nieuwe bepaling heeft ervoor gezorgd dat de gemeenten niet meer worden onderworpen aan de politieke "uitspattingen" waardoor niet minder dan 3 ministers van de FOD Binnenlandse Zaken elkaar hebben opgevolgd sinds 2007!

Wij willen van deze periode waarin een nieuwe regering wordt samengesteld gebruik maken ***om de aandacht van de politieke beslissers te vestigen op het belang van***:

- ***het behoud van de lokale preventiebeleiden die geïntegreerd zijn op federaal, gewestelijk en lokaal vlak;***
- ***het behoud van het samenwerkingsprincipe dat gebaseerd is op het "preventief – repressief" management;***
- ***te werken op meerjaarlijkse basis;***
- ***de werkomstandigheden van de terreinactoren te verbeteren en ze te stabiliseren in hun fucnties;***
- ***de rol van het platform van de lokale machten.***

3. Duurzaamheid en stabilisering van de werkgelegenheid

Voor het Belgische Forum kan een geïntegreerd veiligheidsbeleid alleen worden uitgewerkt als het principe van de veiligheidsketen, dat is bepaald in 2004 in het kader van het Federaal Veiligheidsplan "***preventie-repressie-opvolging***", wordt gerespecteerd.

In de loop van hun 15 jaar beroepservaring hebben de preventiemedewerkers talrijke eerstelijnsberoepen, die beantwoorden aan de evoluties van de onveiligheidsfenomenen, ontwikkeld en geprofessionaliseerd.

Maar toch wordt vastgesteld dat de wachten geen enkel loopbaanvoorstel hebben gekregen. De gemeenten die de preventiebeleiden het meest nodig hadden waren ook die met de minste middelen! De toepassing van het jaarlijks forfait moedigt het personeelsbeleid aan.

De economische situatie is sterk achteruitgageaan sinds de uitwerking van de strategische plannen. De personeelslast zal nog meer doorwegen op de lokale budgetten. Talrijke wachten maken zich zorgen over de toekomst van hun job en hun loopbaanperspectieven als de gemeenten de overschrijdingen van de personeelskosten niet meer kunnen financieren.

Er moet absoluut rekening worden gehouden met deze dimensie in de uitwerking en de duurzaamheid van de toekomstige strategische plannen.

4. Samenhang en meerjarigheid van de programma's

Bovendien begrijpen we dat de regering de politiezones wil helpen om hun werkomstandigheden te verbeteren, maar wij willen niet dat die maatregelen worden genomen ten koste van de preventiesector!

Voor een gemeente als Luik, bijvoorbeeld, bedraagt het budget van de politiezone 84.9 miljoen euro terwijl het SPVP wordt gesubsidieerd voor een bedrag van 2.002.527 euro of +/- 2.35 %!

Ook inzake druggebruik vertegenwoordigt de preventie 4 % van het budget terwijl de aanpak en de strijd tegen dit fenomeen respectievelijk 40 % en 56 % van het federaal budget uitmaken.

Wat betreft de samenhang van de openbare beleiden gevoerd op lokaal vlak zou het nuttig zijn om

de duur van de bijkomende programma's te laten samenvallen met de gesubsidieerde SPVP op federaal vlak, zoals:

- de Zonale Veiligheidsplannen;
- het Grootstedenbeleid;
- en het jaarlijks programma "Europese toppen" in het Brussels Gewest.

Het zou ook nuttiger zijn om de duur en de datum van de lancering van de beleiden, gesubsidieerd door de deelstaten, aan te passen, namelijk:

- de plannen van Sociale Samenhang van het Waals Gewest
- de preventie- en buurtplannen van het Brussels Gewest
- de verschillende preventiebeleiden op gewestelijk vlak

De steden en gemeenten moeten die **lokale gesubsidieerde beleiden continue integreren** (administratief, financieel en complex operationeel beheer van de projecten gelet op de verschillende financieringsbronnen) en een grotere samenhang in hun programmering zou de taak van de lokale machten enorm vergemakkelijken.

Wij herhalen onze aanvraag tot vereenvoudiging van de strategische doelstellingen en van de categorisering van de interventiefenomenen om een soepele aanpassing van de evolutie van de criminaliteit en van de preventiemiddelen te behouden.
Zo kunnen de steden hun lokale preventiebeleiden beter integreren in de doelstellingen en strategieën die zijn bepaald op supralokaal vlak.

Die vereenvoudiging wordt ook gevraagd voor het administratief en financieel beheer van de projecten en hun complexe verdeling tussen de fenomenen en de strategische doelstellingen.

5. Budgettaire opwaarding van de Strategische Preventie- en Veiligheidsplannen

Het budget van de SPVP is sinds 1999 niet meer gestegen! En de indexering is sinds 1992 slechts één keer toegepast!

Dit betekent dat behoudens anders wordt beslist, de Strategische Preventie- en Veiligheidsplannen in het beste geval tijdens de periode 2011 – 2014 een enveloppe zullen ontvangen die geblokkeerd is op het niveau van 2007.

Enkele voorbeelden van moeilijkheden die de gemeenten zijn tegengekomen in de financiering van hun preventiebeleid:

1. de evolutie van de loonkosten: een preventiebeleid moet worden omkaderd door **stabiel personeel en beloond in functie van zijn verantwoordelijkheden.** De gemeenten gebruiken bijgevolg het budget dat is toegekend door de federale overheid volledig of bijna volledig om het personeel te betalen.

2. de evolutie van de **werkingskosten**: uitvoering, energie, verplaatsing, telefonie, uitrusting, leveringen, ...

3. de **ontwikkeling van nieuwe preventie-initiatieven** die nodig zijn door de evolutie van de criminaliteit en de delinquentie of de actualiteit.

Die situatie is onrechtvaardig en onhoudbaar, omdat zij de steden en gemeenten opzadelt met een **groeiende kost voor de uitwerking van de projecten**. Die groei van de lasten opgestapeld in 4 jaar tijd zou in de loop van die periode kunnen stijgen tot minimaal 6 %.

Het Belgische Forum voor Preventie en Veiligheid in de Steden vraagt dus met aandrang bij de regering om **de jaarlijkse indexering van de enveloppes in te voeren, om de waardering van de anciënniteit, de verantwoordelijkheden en de mogelijkheden tot promotie te garanderen**.

6. Bijzondere eisen inzake de

1. gemeenschapswachten

- ***De kosten voor het oprichten van een dienst gemeenschapswachten worden niet ondersteund door de federale regering en alle meerkosten zijn ten laste van de gemeenten:***
  - nivellering van de statuten (zie politiehervorming);
  - aanschaffing en vervanging van de uniformen;
  - aanschaffing van de emblemen;
  - verwezenlijking van de identificatiekaarten;
  - vorming van alle wachten door de erkende en betalende organismen (de gemeenten krijgen een jaar).

De forfaitaire subsidies bedragen 371, 84 euro per persoon per jaar (opleiding/team) terwijl de werkelijke kosten voor de wachten, die worden gesubsidiëerd door de FOD Binnenlandse Zaken, bijna 1000 euro per persoon per jaar bereiken, zonder de opleiding!

2. Uitwerking van de administratieve boetes door de gemeenten

Het is onontbeerlijk om:

- te voorzien in de financiering van specifiek personeel;
- te voorzien in de tenlasteneming van de werkingskosten, van de uitrusting, …
- de regels van de vertegenwoordiging van de gemeenten bij Justitie te herzien om ervoor te zorgen dat de bestraffende ambtenaar zich kan uitdrukken voor de politierechtbank in het kader van de zaken hiertegen.

3. Alternatieve Gerechtelijke Maatregelen, autonome werkstraffen (AWS) en toepassing van de wet betreffende het welzijn op het werk.

- ***Officiële erkenning van het statuut van de Dienst Omkadering van de Alternatieve Gerechtelijke Maatregelen (DOAGM);***
- ***Overleg met de DOAGM in de evaluatie van de toepassing van de wet op de AWS (aangekondigd maar nooit geconcretiseerd);***
- ***De toegang tot informatie en het delen van het beroepsgeheim dringen zich op !***
- ***Overleg met de DOAGM betreffende de mogelijkheden van de onthaalplaatsen.***

Autonome werkstraffen worden regelmatig uitgesproken voor personen met een zwaar juridisch register. In tegenstelling tot de justitieassistenten waarmee ze nauw samenwerken, hebben de maatschappelijk werkers van de DAOGM geen toegang tot het delen van het beroepsgeheim, wat problemen veroorzaakt in de keuze van de plaatsen van bestemming.

Men ziet een algemene tendens van de werkplaatsen waar hogere eisen moeten worden gesteld voor de toekenning van een referentiepersoon: beperkingen wat betreft de gepleegde feiten, het profiel van de referentiepersoon, beperking van het aantal uren, … vanwaar ook de moeilijkheid om voldoende werkplaatsen te vinden.

De aanhoudende stijging van het aantal dossiers en van het aantal uren die moeten worden gepresteerd zorgt voor wachtlijsten op de meeste onthaalplaatsen inmiddels. Wat het onmogelijk maakt om bepaalde straffen uit te voeren binnen de daarvoor voorziene termijn van een jaar.

De inwerkingtreding van de reglementering betreffende het welzijn van de arbeiders heeft gevolgen op de organisatie van de verstrekkingen (medische bezoeken, vaccinaties, veiligheidsmateriaal). Een financiële tegemoetkoming van de FOD Justitie wordt bepaald in het koninklijk besluit van 23 maart 2007, maar de gemeenten hebben tot op heden nog steeds niets ontvangen !

Voor een gemeente als de stad Brussel bedraagt deze overbelasting 10.000 euro per jaar !
Daarbij komt het niet bestaan van subsidies die de werkingskosten van de DOAGM kunnen dekken.

Het is abnormaal dat de gemeenten een bepaling financieren die voortvloeit uit de toepassing van straffen tegen bijna 50 % voor een sector die geen deel uitmaakt van de zijn basisbevoegdheden !!

Conclusies

Om de leefbaarheid in onze steden en gemeenten te garanderen en te verbeteren verbindt het Belgisch Forum voor Preventie en Veiligheid in de Steden zich ertoe de volgende prioriteiten te verdedigen:

1. **het behoud van een federaal beleid dat steunt op de veiligheidsketen "preventie-repressie-opvolging" door middel van de 3 departementen die worden beoogd door de federale ministers van Binnenlandse Zaken, Volksgezondheid en Justitie;**

2. **meerjaarlijkse contracten, geïndexeerd om te zorgen voor de opwaardering van de anciënniteit en de verantwoordelijkheden en voor het verzekeren van de bevorderingsmogelijkheden van het personeel die worden gesubsidieerd door die 3 ministeries;**

3. **de correspondentie gedurende de verschillende preventieprogramma's;**

4. **de herlancering van een interministeriële conferentie met de vertegenwoordigers van de steden, om de transversaliteit en de samenhang van de ondersteunde projecten te verzekeren en die overlegt met de regionale subsidiërende machten.**

5. **wat betreft de Lokale Veiligheidsdiagnose wensen wij elke 2 jaar een actualisering om voldoende afstand te creëren om de gegevens te actualiseren en te contextualiseren;**

6. **het behoud van de plaats van de steden en gemeenten als bestuurder van de geïntegreerde en integrale lokale preventie- en veiligheidsbeleiden, inclusief, wat betreft het beheer van druggebruik. Wij wensen ook de positie van de Preventieambtenaar te versterken als Algemene Coördinator van die lokale beleiden en een nieuwe benaming te kiezen (ex: Algemene Coördinator van het integrale preventie- en veiligheidsbeleid) voor die essentiële functie in de steden en gemeenten.**

In naam van de Raad van Bestuur van
het Belgisch Forum voor Preventie en Veiligheid in de Steden,

De voorzitter,

Ludwig VANDENHOVE,
Burgemeester van Sint-Truiden

Bestuursleden:

Patrick JANSSENS, Burgemeester van Antwerpen, Freddy THIELEMANS, Burgemeester van Brussel, Jean-Jacques VISEUR, Burgemeester van Charleroi, Rudy VERVOORT, Burgemeester van Evere, Daniel TERMONT, Burgemeester van Gent, Willy DEMEYER, Burgemeester van Luik, Elio DI RUPO, Burgemeester van Bergen, Philippe MOUREAUX, Burgemeester St-Jans-Molenbeek